

Отже, Task-Based Learning є ефективним підходом до викладання англійської мови, який забезпечує формування комунікативної компетентності, підвищення мотивації та розвиток практичних навичок студентів. Його впровадження сприяє переходу від репродуктивного навчання до діяльнісного, орієнтованого на реальне використання мови.

Література:

1. Bondarchuk J., Khomenko O., Vasylenko O., Yanchuk O. Innovative strategies for learning English during wartime in Ukraine. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2024. URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/7085>.
2. Chaika O. Multicultural education in foreign language teaching: task-based approach. *International Journal of Social Science and Human Research*. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/369143274>.
3. Chunliu X., Guangsheng L. The effectiveness of task-based language teaching in improving communicative competence. *International Journal of ADVANCED AND APPLIED SCIENCES*. 2025. 12. 263-273. URL: <https://doi.org/10.21833/ijaas.2025.01.025>
4. Khezrlou S. The Cambridge Handbook of Technology in Language Teaching and Learning. Cambridge University Press. 2025. URL: <https://doi.org/10.1017/9781009294850.028>
5. Khomyshak O. Using digital learning technology in foreign language teacher training. *Information Technologies and Learning Tools*. 2022. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4654>.
6. Labenko O. From traditional method to task-based approach. *Problems of Semantics, Pragmatics and Cognitive Linguistics*. 2023. URL: <https://semantics.knu.ua/en/article/view/810>.

Шулюк Надія – асистент кафедри публічного управління та адміністрування й асистент кафедри психології Державного університету економіки і технологій та Криворізького державного педагогічного університету.

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНОВАЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Актуальність дослідження. Сучасний етап розвитку вищої освіти характеризується активним упровадженням інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на підвищення якості підготовки здобувачів освіти. Особливої значущості набуває проблема ефективності викладання гуманітарних дисциплін, що забезпечують формування критичного мислення, ціннісно-сислової сфери та комунікативної компетентності. У цьому контексті актуальним є дослідження психологічних чинників, які зумовлюють результативність інноваційного навчання. Водночас недостатньо дослідженими залишаються психологічні механізми, що забезпечують ефективність інноваційного викладання саме гуманітарних дисциплін, що зумовлює необхідність їх теоретичного осмислення.

Мета дослідження полягає у визначенні та теоретичному обґрунтуванні та аналізі психологічних чинників ефективності інноваційного викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Підкреслюючи ефективність інтерактивних методик у створенні більш привабливого, адаптивного та інтегрованого середовища навчання, існуючі дослідження також виявляють ключові прогалини в розумінні. Невирішені питання включають довгострокову оцінку впливу технологічних втручань, розробку стандартизованої системи інтеграції, вивчення психологічних аспектів вивчення технологій, вирішення проблеми доступу до технологій і розуміння тонких зв'язків між надбанням технологій і творчим підходом до навчання [1]. У контексті окреслених наукових прогалин особливої уваги потребує аналіз практичних аспектів упровадження інтерактивних технологій в освітній процес.

Упровадження інтерактивних технологій в освітній процес передбачає визначення педагогом рівня розуміння студентами мети занять, що є важливим для формування професійних компетентностей. Ефективність їх застосування зростає за умови використання мультимедійних продуктів (електронних посібників, довідників, навчальних відеоматеріалів), які інтегрують текстову, графічну, аудіо- та відеоінформацію [1].

Теоретичне осмислення зазначених підходів до організації навчального процесу знаходить відображення у сучасних концепціях навчання, зокрема у працях зарубіжних дослідників. У праці *How Learning Works* (Ambrose та ін.) навчання розглядається як активний, динамічний процес, що передбачає зміни у знаннях, установках, переконаннях і поведінці здобувачів освіти. Автори обґрунтовують сім ключових принципів ефективного навчання, серед яких провідне значення мають попередні знання студентів, способи організації знань, рівень мотивації, а також відповідність навчального процесу їхньому когнітивному та особистісному розвитку. Особливу увагу приділено ролі мотивації як чинника, що визначає спрямованість і сталість навчальної діяльності, а також необхідності формування глибоких, структурованих знань через осмислення та інтеграцію інформації [2]. Розвиваючи зазначені положення, автори також акцентують увагу на низці умов, що забезпечують досягнення високого рівня навчальної майстерності.

Важливими умовами досягнення навчальної майстерності є поетапне формування вмінь, цілеспрямована практика та своєчасний зворотний зв'язок. Автори наголошують на значущості соціально-емоційного клімату освітнього середовища, який впливає на пізнавальну активність і розвиток особистості студента. Окремо підкреслюється роль метакогнітивних умінь, що забезпечують здатність до самостійного навчання, планування та оцінювання власної діяльності [2]. Узагальнюючи, запропонована концепція має як теоретичне, так і практичне значення для вдосконалення інноваційного

викладання, орієнтованого на розвиток автономного та рефлексивного суб'єкта навчання.

Одним із ключових психологічних чинників ефективності навчальної діяльності є здатність здобувачів освіти до саморегуляції, яка набуває особливої актуальності в умовах інформаційно перенасиченого середовища. Низький рівень саморегуляції проявляється у відсутності чітких навчальних цілей, неефективному плануванні часу, неадекватних стратегіях засвоєння матеріалу та недостатній здатності до самоконтролю і самооцінювання, що супроводжується зниженням мотивації, підвищеною тривожністю та схильністю пояснювати навчальні труднощі зовнішніми чинниками [4]. Зазначені прояви зумовлюють необхідність більш глибокого теоретичного осмислення феномену саморегуляції в сучасній психологічній науці.

Сучасні психологічні підходи розглядають саморегуляцію як динамічний процес взаємодії когнітивних, мотиваційних і поведінкових компонентів, спрямованих на досягнення навчальних цілей. Вона передбачає постановку цілей, застосування адекватних стратегій, моніторинг і рефлексію діяльності, а також її корекцію. Ключову роль відіграють метакогнітивні процеси, внутрішня мотивація та самоефективність, що визначає саморегуляцію як важливу умову академічної успішності й навчання впродовж життя [4].

Ефективність інноваційного викладання гуманітарних дисциплін також залежить від створення психологічно безпечного освітнього середовища, що забезпечує підтримку, відкритість до висловлення власної думки та розвиток академічної автономії здобувачів освіти.

З метою конкретизації підходів до формування психологічно безпечного освітнього середовища доцільним є звернення до зарубіжного досвіду, зокрема практик провідних університетів. Показовим у цьому контексті є багатовимірний підхід до забезпечення психологічної безпеки, реалізований у Массачусетському технологічному інституті (MIT) [3].

На індивідуальному рівні в університеті функціонує система підтримки здобувачів освіти, що охоплює психологічне консультування та програми управління емоційними станами і стресом. На міжособистісному рівні акцент зроблено на розвитку довірливих взаємин між викладачами і студентами через професійний розвиток викладачів, зокрема тренінги з інклюзивного навчання та емпатійної комунікації, що сприяють формуванню відкритого й підтримувального освітнього середовища [3].

На інституційному рівні важливим елементом є формування так званої «культури помилки», яка передбачає позитивне сприйняття навчальних невдач як ресурсу для розвитку. З цією метою реалізуються освітні ініціативи, спрямовані на осмислення досвіду помилок і розвиток резильєнтності, а також забезпечується функціонування прозорих процедур академічного апелювання та гнучких систем підтримки здобувачів освіти [3]. Комплексний підхід забезпечує формування освітнього середовища, що стимулює пізнавальну активність, дослідницьку ініціативу та готовність до самостійного навчання.

Досвід Massachusetts Institute of Technology засвідчує, що психологічна безпека досягається через узгоджену реалізацію індивідуальних, міжособистісних і інституційних механізмів, що підвищує ефективність інноваційного викладання.

Висновки. У дослідженні здійснено теоретичне узагальнення психологічних чинників ефективності інноваційного викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти. Встановлено, що результативність освітнього процесу визначається взаємодією мотиваційних, когнітивних і поведінкових характеристик здобувачів освіти, зокрема рівнем саморегуляції, метакогнітивних умінь і рефлексивного навчання, а також потребує врахування психологічних особливостей та активної залученості студентів при впровадженні інноваційних технологій.

Доведено, що підвищення ефективності забезпечується створенням психологічно безпечного освітнього середовища, яке сприяє розвитку академічної автономії та пізнавальної активності. Обґрунтовано доцільність багаторівневого підходу до забезпечення психологічної безпеки; отримані результати можуть бути використані для вдосконалення практики інноваційного викладання.

Література

1. Дудаш О. Використання інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки педагогів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 216. С. 369–373.
2. Gauthier L. How Learning Works: 7 Research-Based Principles for Smart Teaching. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*. 2013. P. 126–129. URL: <https://doi.org/10.14434/josotl.v14i1.4219> (date of access: 09.04.2026).
3. Guo X. Psychological Safety in Higher Education: Theoretical Foundations and Practical Implications. *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*. 2025. Vol. 109, no. 1. P. 209–215. URL: <https://doi.org/10.54254/2753-7048/2025.nd26061> (date of access: 10.04.2026).
4. Zimmerman B. J. Becoming a Self-Regulated Learner: An Overview. *Theory Into Practice*. 2002. Vol. 41, no. 2. P. 64–70. URL: https://doi.org/10.1207/s15430421tip4102_2 (date of access: 09.04.2026).